

Glas bij 70-jarige is na 56 banen nog steeds halfvol

Mr. Golfbaanaanleg Erik Panneels

'H.A.M. Panneels' vermeldt zijn cv. Maar Erik Panneels heeft angstvallig zijn leeftijd er niet in opgenomen. Desgevraagd bleek hij te zijn geboren in 1942. Dit jaar wordt Erik dus 70, maar hij is nog steeds onverwoestbaar actief. Ik bezocht hem op de baan van Golfclub Beveren bij Antwerpen. Daar ondersteunt hij golfbaanaanlegger Aha de Man bij de bouw van zes nieuwe holes. Erik is een personality met de Belgische nationaliteit die bekend is bij menig greenkeeper. Erik zou u kunnen (her)kennen vanwege zijn betrokkenheid bij de aanleg van menige golfbaan, de opleiding greenkeeper of vanuit de greenkeeperassociatie. Zowel in België als in Nederland heeft hij op dit gebied zijn sporen nagelaten!

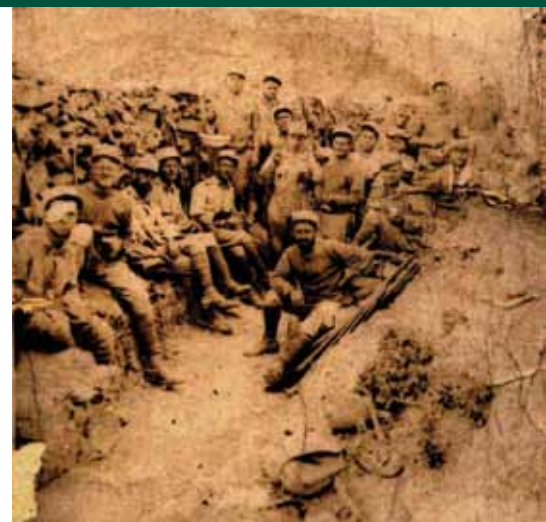
Auteur: Broer de Boer

Een kleine zestig (60!) golfbanen. Daaraan heeft Erik Panneels op een of andere wijze zijn professionele inbreng geleverd: als manager, als superintendant, maar ook als greenkeeper. Maar ook in specifieke beroepsactiviteiten, zoals: projectleider, uitvoerder, hoofdgreenkeeper, clubmanager, clubsecretaris, raadgever voor aanleg en onderhoud. Erik spreekt met veel respect over befaamde architecten als Robert Trent Jones en Paul Rolin. Geen wonder! Ze waren zijn werkgevers van het eerste uur. In zijn eerste job werkte hij voor hen als projectleider en hoofdgreenkeeper aan de bouw van Golf du Bercuit te Grez-Doiceau, België. We schrijven dan het jaar 1965. Erik had net het diploma tuinbouwingenieur op zak en geen verstand van golfbanen, laat staan de

aanleg ervan. "België telde veertien golfbanen", herinnert Erik zich. "De schets op een A4 van de Golf du Bercuit, met wat lijnen erop van deze befaamde architecten, had een vermogen gekost. En dat mocht, want Golf du Bercuit zou een baan worden voor rijke mensen. Als team mochten wij de fairways, de greens en de bunkers intekenen. Ik heb er twee jaar gewerkt; ik sprak geen woord Frans en heb Trent Jones slechts eenmaal gezien..."

Marokko

"Dankzij mijn inzet op Golf du Bercuit hadden de heren wel vertrouwen in me gekregen. Robert Trent Jones, de Amerikaanse golfarchitect, wilde me aan het werk hebben op zijn projecten in de

Marokkaanse hulp troepen om fairways te harken.

VS, Frankrijk, Marokko en Martinique. Dat sprak me wel aan." Vooral over het golfbaanproject in Marokko kan Erik smakelijk vertellen: "Het ging om een 45-holes in de buurt van Rabat; ik was de gedelegeerde van de golfarchitect en beoogd superintendant als de baan gereed was. Kosten nog moeite werden gespaard: er moest struisgras en roodzwenk in de woestijn groeien en er was water van drinkwaterkwaliteit uit Rabat gereserveerd om de hele baan te beregenen. Later zou men daarvoor wel een stuwdam bouwen. Ik had voor het project 250 man, omkaderd door de genie van het Marokkaanse leger, aan het werk. Een generaal stuurde het geheel aan. Soms waren er 40 man naast elkaar aan het werk om de fairway te harken. Het materieel, een antieke dragline zonder hydrauliek en een D7 en een D8 bulldozer, had de moed al gauw opgegeven in het hete, zandige klimaat. Feitelijk is de baan met de kruiwagen en de schep aangelegd. 18 holes waren er klaar op het terrein van 280 hectare, toen 'mijn' generaal een staatsgreep pleegde. Hij werd doodgeschoten en de aangeboden job als hoofdgreenkeeper ging niet door.

"De generaal werd doodgeschoten en mijn job als hoofdgreenkeeper ging niet door"

Waardevolle hoofdvoerder

In 1999 is Erik 55 jaar oud. Dan is het voor hem weer tijd om een volgende stap te zetten in zijn carrière, want onze globetrotter is dan 'alweer'

Erik Panneels: "Op Martinique werkte ik ook aan een project voor Trent Jones: dat was genieten!"

zesenhalfjaar greenkeeper van de 45-holes Golf de la Tournette bij Nijvel, België. Als hoofdvoerder gaat hij nu werken voor golfbaanaannemer Aha de Man en legt hij banen aan in Nederland, België en Duitsland. En voor dit bedrijf verricht hij nog steeds hand- en spandiensten. Met een carrière van 46 jaar in dit vak achter de rug, is het glas bij Erik nog steeds halfvol. De golfbaanpersonality werkt nu op contractbasis bij Aha de Man op Golfclub Beveren, in het noordelijke havengebied van Antwerpen. Daar worden zes nieuwe holes gerealiseerd op een ecologische golfbaan. Friso Verhoeven is directeur van het bedrijf waar Erik alweer twaalf jaar voor werkt. Hij roemt de ervaring en knowhow van Panneels op het gebied van cultuurtechniek en logistiek bij het aanleggen van golfbanen: "Bovendien is het op zo'n project in België buitengewoon handig

een Belg als voorman te hebben." Overigens werkt Erik op contractbasis een beperkt aantal uren en werd hij op het moment van ons gesprek bijgestaan door hoofdvoerder Marc de Vijvere. "Maar Eriks input is nog steeds zeer waardevol voor ons", aldus Verhoeve.

Carrière

Hoe typeert Erik zijn carrière van 46 jaar? "Het is een bijzonder tijd geweest", zegt hij eenvoudig. "Aanvankelijk was het in België altijd – naar Engels model - de secretaris van de golfclub die het voor het zeggen had. Dat leverde soms pittige discussies op. Ik ervoer hoe moeilijk golfers kunnen zijn. Vooral toen golfers ook prachtige banen in Portugal begonnen te bezoeken en het speeloppervlak van greens op sommige Belgische banen nog overeenkomsten vertoonde met dat van een fairway. Maar ik vond dat proces van het nemen van beslissingen altijd wel leuk; veranderingen waren natuurlijk altijd een kwestie van geld. Aan mij was dan de taak om de baancommissie heel duidelijk maken dat er geen centen waren voor gewenste aanpassingen, of ik moest ze overtuigen dat de club geld moest vrijmaken voor verbeteringen. Ik heb er in elk geval nooit wakker van gelegen." Over het verschil tussen de banen in België en Nederland zegt Erik het volgende: "In België was golf vooral iets voor de elite. Minimaal 18 holes met een kleine driving range gold en geldt nog als standaard. Bij jullie is het allemaal veel minder elitair en werden ook 9-holes banen aangelegd. De driving range zoals jullie die op banen kennen, zie je in België eigenlijk alleen op golfscholen; vaak hebben deze zes holes. De Belgische golffederatie is veel meer dan jullie NGF beeldbepalend geweest voor de

Royal golfclub Marokko.

Project in Marokko: werken met museumstukken. (D7)

Erik Panneels; overtuigd dat elke greenkeeper zijn werk naar beste kunnen uitvoert.

golfsport, de baan aanleg en het onderhoud. Qua mores bij aanleg kan ik geen verschillen benoemen tussen België en Nederland, maar elke situatie is anders."

Greenkeepersassociatie

Volgens Erik stond de BGF ook niet te juichen toen de Belgische Associatie Greenkeepers werd opgericht. Ook hier blijkt Erik een vinger in de pap te hebben gehad. "Bij ons is de oprichting vanuit de Belgische greenkeepers gekomen", weet Erik te melden. "Vanuit de greenkeepers zelf dus. Startsignaal vormde de jaarlijkse uitnodiging van een Zwitserse golfbaanarchitect. Die nodigde in de 80-er jaren regelmatig alle Franse, Belgische, Nederlandse en Duitse greenkeepers uit voor bijeenkomsten en overleg. Toen jullie in Nederland nog maar één greenkeeper afvaardigden, gingen wij Belgen al met zes man naar Zwitserland toe. De BAG werd dan ook eerder dan jullie NGA opgericht. Ik zat in het oprichtingsbestuur van 1980. Wij kregen bij de oprichting te maken met tegenwerking van de Belgische Golffederatie, omdat ze bang waren dat we een soort vakbond zouden vormen. Dat zou voor problemen kunnen zorgen en daar zat de golfelite niet op te wachten. Bij jullie kwam het initiatief meer van bovenaf, want volgens mij stimuleerde jullie golffederatie de oprichting van de NGA zelfs!"

Greenkeeper

Heb je met jouw ervaring nog een boodschap voor de Nederlandse en Belgische greenkeepers? Daarop antwoordt Erik resoluut. "Neen. Greenkeepers weten genoeg. En ze zijn eigenwijs genoeg om het zonder mijn advies te kunnen stellen. Ik ben overtuigd dat elke greenkeeper zijn werk naar beste kunnen uitvoert. Ongeacht of hij greenkeeper is op een topbaan als Augusta of op een derderangs baantje. Maar een greenkeeper zit altijd met een dilemma: voor hem is de volmaakte green het maximaal haalbare. Een greenkeeper wordt echter altijd beperkt door de financiële middelen, het weer en de ziektedruk. En daarom zal hij altijd met minder genoeg moeten nemen dan het maximaal haalbare. Een beetje meer respect voor dit vak zou daarom wenselijk zijn. Maar als je bijdraagt aan het aanleggen van een golfbaan, zoals ik, kun je wel

"Met minder genoeg nemen dan het maximaal haalbare"

degelijk echt pieken in deze branche. Je kent de beperkingen, maar dan is er de uitdaging om ondanks die beperkingen toch te pieken. En soms werd dat beloond met een baan die nog mooier werd dan ikzelf ooit gedroomd had."

VGR Groep
Provincialeweg Zuid 51
NL-4286 LJ Almkerk
T +31 183 401306
E info@vgr-groep.nl
W www.vgr-groep.nl

Voor nieuwe en gebruikte machines

Slijtdelen en service